

Aqualine AS
Postboks 2200

7412 TRONDHEIM

Adm.enhet: Tildelingsseksjonen
Saksbehandler: Godø/Thorsen/Litland
Telefon: 95915995/92060547/91716783
Vår referanse: 16/8033
Deres referanse:
Dato: 21.06.2017

Att:
Trond Lysklætt

Aqualine AS 929013581 - Svar på søknad om utviklingstillatelser - Aqualine Subsea System

1. INNLEDNING

Fiskeridirektoratet viser til søknad 17. juni 2016 fra Aqualine AS om ti utviklingstillatelser for utvikling av konseptet "Aqualine Subsea System – Nedsenket industriell produksjon".

2. SØKNADEN

Aqualine Subsea System, heretter også omtalt som «konseptet», er et nedsenkbart oppdrettsanlegg for produksjon av laks med bruk av åpen merdteknologi som skal være senket til 10 meter og kunne heves og senkes ved behov. Det er angitt i søknad at det vil være behov for heving av noten minimum en gang i uken (i min to timer), slik at fisken kan få fylt opp svømmeblæren regelmessig.

Søker peker på at ved å «senke notsystemet ned til 10 meter med bruk av vinsjene, vil fisken komme under lusebeltet som vanligvis går ned til 6-8 meter». Behovet for medikamentell behandling mot lakselus vil ifølge søker «sannsynligvis ikke være nødvendig». Søker mener også at man «kan unngå behandlingsrelatert sulting som i dag gjerne skjer opp mot 30-40 dager i en syklus.»

Nedsenking av merdene under det søker kaller «bølgebeltet» vil også ifølge søker redusere laster og slitasje på utstyr og fisk, gi bedre fiskehelse og økt rømmingssikkerhet. Søker trekker også fram som en fordel med nedsenkning av notposen at det blir mindre begroing

på notposen og annet utstyr, noe som demper lusepåslag og reduserer vedlikeholdsbehovet på anlegget.

Søker hevder at systemet skal kunne benyttes på eksponerte sjøarealer med Hs 7,0 meter og strøm opp til 1,2 m/s. Rammeforankringen vil være som dagens teknologi med haneføtter inn til flytering. PE flytering skal sikre stabilitet av systemet ved vannlinjestivhet, og videre holde notens sirkulære form via strekktau. Notposen skal være forspent mot flytekragen ved bruk av riktig vekt for nedlodding. Flytekragen vil ha en omkrets på 200m.

Heving og senking av produksjonsenheten skal skje med spesialkonstruerte vinsjer som skal utvikles og være beregnet for tøffe og utfordrende miljøforhold. 10 slike vinsjer vil være montert på flytekragen. Notposen i det nedsenkbare systemet utstyres med et «tak» av notmateriale. Notsystemet skal være tilpasset inspeksjoner, lusetelling og uttak av fisk for prøver. Tilkomsten til fisken når systemet er hevet til overflatestilling vil være via innsydde inspeksjonsluker med tilkomst fra flytekraige. Uttak av dødfisk kan skje via Lift Up system hvor rør kommer ut i panel på siden av notveggen under vannoverflaten. Hele den lukkede notposen senkes ned, mens flyteringen forblir i overflaten. En bunnring i PE direkte knyttet til noten skal sikre utspiling i bunn og bunnlodd skal stabilisere systemet gjennom vertikalt strekk.

Fisken i merden skal føres under vann. Fôrslangen føres gjennom notveggen i en fiberarmert duk for slangegjennomføringer. Duken skal tåle alle typer bevegelser i anlegget. Systemet skal designes slik at undervannsfôringen kan skje på 10 – 20 meters dyp, som betyr at fôring kan foregå både i nedsenket og hevet tilstand. Fôret skal blandes med vann på fôrflåten og sendes til produksjonsenheten i rør under overflaten.

Ved en potensiell avlusning kan produksjonsenheten heves til overflaten i løpet av ca. 15 – 20 minutter. En avlusning vil da kunne skje ved å trekke avlusings-presenning under enheten før avlusningen gjennomføres.

I følge søker er det behov for uttesting og forskning innen teknisk drift, fiskehelse og biologi, daglig drift, undervannsfôring, økonomi og testing på eksponerte lokaliteter.

3. RETTSLIG GRUNNLAG FOR FISKERIDIREKTORATETS VURDERING

Bestemmelser om utviklingstillatelser og hjemmel for tildeling finnes i FOR-2004-12- 22 nr. 1798: Forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5:

§ 22. Særlige formål (...) *Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.*

§ 23. Generelle vilkår for tildeling og fornyelse

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. (...)

§ 23b. Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står ovenfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

*Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere.
(...)*

4. FISKERIDIREKTORATETS VURDERING

Avgjørelsen av om det skal innvilges utviklingstillatelser bygger, jamfør bestemmelsene gjengitt under punkt 5, på en skjønnsmessig, faglig vurdering. Det følger av retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelse¹ at det er opp til forvaltningens skjønn å vurdere prosjektet og om kriteriene for tildeling er oppfylt. Søker har ikke rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelse selv om prosjektet både vurderes å kunne bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som næringen står overfor og innebærer betydelige innovasjon og investeringer.

Søker kan få tildelt utviklingstillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til «å utvikle teknologi» som kan «bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor» og som innebærer «betydelig innovasjon», jamfør laksetildelingsforskriften § 23b.

---

¹ Retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelse til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, Næring- og fiskeridepartementet, 12.01.2016.

I følge retningslinjene vil hva som skal anses som «*betydelig innovasjon*» være en skjønsmessig vurdering. Fiskeridirektoratet tar utgangspunkt i definisjonen av hva som er utviklingsarbeid og vurderer om det konkrete prosjektet vil innebære tilstrekkelig innovasjon.

Retningslinjene viser til Statistisk sentralbyrå sin definisjon som definerer utviklingsarbeid som «*systematisk virksomhet som anvender eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring, og som er rettet mot: å framstille nye eller vesentlig forbedrede materialer, produkter eller innretninger.*» Med utgangspunkt i denne definisjonen og presiseringen i retningslinjene vil den aktuelle innovasjonen når det gjelder ordningen med utviklingstillatelse være ny eller vesentlig forbedret produksjonsteknologi. Vi finner grunn til å peke på at vilkåret i laksetildelingsforskriften § 23b er at innovasjonen må være «*betydelig*».

Hovedkriteriene for utviklingsarbeid er at det skal inneholde et nyhetselement og at det er knyttet en viss form for usikkerhet til resultatet. Fiskeridirektoratet må vurdere hvorvidt konseptet kan sammenlignes med eksisterende teknologi, hva som eventuelt er forskjellig fra nærmeste sammenligningsgrunnlag, og i hvilken grad dette påvirker usikkerheten i resultatet og innovasjonspotensialet.

Søker ønsker å utvikle en ny merdløsning basert på dagens åpne merdteknologi der noten kan senkes under det omtalte «lusebeltet». Dette skal gjøres i kombinasjon av ny og eksisterende teknologi, hvor noten senkes/heves med vinsjer, med en videreutvikling av vinsjsystemet som per i dag brukes på Aqualine Midgard® System. Søker opplyser at for å hindre skade på noten vil strømførende kabler, elektronikk for sensorer, fôr og dødfisk føres gjennom notveggen i en spesialdesignet fiberarmert duk. Fisken skal føres under vann, og fôret blandes med vann på fôrflåten før det pumpes ut i produksjonsenhetene.

Fiskeridirektoratet vurderer at det er en helt nødvendig forutsetning for å kunne drive nedsenket akvakulturproduksjon at fisken skal kunne føres under vann.

Vi kan ikke se at søker har dokumentert hvilke løsninger for undervannsfôring som finnes på markedet i dag. Søker har heller ikke dokumentert hvilken forbedring eller innovasjon det omsøkte konseptet eventuelt utgjør i forhold til undervannsfôringssystemer som allerede er kommersielt tilgjengelige. Fiskeridirektoratet kjenner blant annet til at Storvik Aqua² og Akva Group³ er leverandører av systemer for undervannsfôring.

Selve merdkonstruksjonen skal ifølge søker være bygget på grunnpilarene elastiske merder, nøter og fortøyningsystemer som blant annet Aqualine Midgard® System er bygget på. Bruk av integrerte vinsjer har i Midgard ® vinsjsystem blitt brukt til å heve og senke

---

² <http://storvikaqua.no/produkter/af/>

³ <http://www.akvagroup.com/produkter/merdbasert-akvakultur/f-ringsanlegg/undervannsf-ring>

bunnringen. Det vil ifølge søker være behov for videreutvikling av vinsjssystemet for å tilpasse det til å heve hele notposen.

Søker skriver at «*Noten heves så ofte bruker ønsker dette, men minimum en gang i uken (i min. to timer), slik at fisken får fylt svømmeblæren regelmessig.*» Det er ikke lagt ved noe dokumentasjon som beskriver frekvens og varighet av fiskens behov for å fylle svømmeblæren.

Fiskeridirektoratet er kjent med at nedsenkbare merder på generell basis er i kommersielt bruk innen akvakultur i dag, og har vært det siden 1986 da Farm Ocean⁴ ble bygget i Sverige. Det skal nevnes at Farm Ocean ikke er designet for hyppig heving og senkning slik som Aqualine Subsea System. Andre nedsenkbare merder er Oceanis 1 og Oceanis 2 fra Badinotti⁵. Aqualine Subsea System skiller seg fra Oceanis ved at notposen heves og senkes ved hjelp av vinsjer som står på flytekragen som alltid er i overflaten, og ingen bruk av vannfylling. De nedsenkbare anleggene som eksisterer er av mindre størrelse enn det Aqualine Subsea System vil ha. I tillegg til Badinotti har også AKVA Group et utvalg nedsenkbare konsept⁶. Disse nedsenkbare konseptene kommer som en «tilleggsfunksjon» på de mindre Polarcirkel merdmodellene.

Det skal nevnes at selv om nedsenkbare konsepter er tilgjengelige i markedet i dag, er de ikke i utstrakt bruk i Norge. Konsepter som utnytter eller utvikler teknologi som potensielt vil gjøre nedsenkbare konsepter mer attraktive her til lands, kan etter omstendighetene oppfylle innovasjonskriteriet.

Fiskeridirektoratet vurderer at det omsøkte konseptet utover muligheten for neddykking ved bruk av vinsjer på flytekragen, fremstår som et konvensjonelt merdkonsept i likhet med det som er utbredt i Norge i dag. Komponentene i anlegget er standard rammefortøyning, en flytekrage i polyetylen, notpose som er forspent mot flytekragen og vekt for nedlodding og vinsjer montert på flytekrage. Deler av utstyret i forbindelse med drift av anlegget, som undervannsføring og bruk av lift-up til dødfiskhåndtering, er kjente løsninger som skal tilpasses konseptet.

Fiskeridirektoratet finner at merdteknologien med vinsjssystem for heving og senking av notposen slik dette er beskrevet i søknaden er «*en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere*» i Aqualine Midgard® System. Denne videreføringen oppfylder etter Fiskeridirektoratets vurdering ikke vilkåret om «*betydelig innovasjon*», jmfør laksetildelingsforskriften § 23b, første og andre ledd.

Fiskeridirektoratet finner også at sammenlignet med søkers egne produkter oppfyller ikke det omsøkte konseptet kravene til innovasjonshøyde. Fiskeridirektoratet finner heller ikke at

---

⁴ <http://www.farmocean.se/bro1.htm>

⁵ http://badinotti.com/pord_sub_cage.html

⁶ <http://www.akvagroup.com/downloads/akva%20merdbasert%20n%2030%206.pdf>

konseptet har tilstrekkelig nyhetsverdi sammenlignet med eksisterende produkter i markedet fra andre leverandører.

Totalt sett vurderer Fiskeridirektoratet at det omsøkte konseptet ikke oppfyller vilkåret om «*betydelig innovasjon*», jamfør laksetildelingsforskriften § 23 b, første ledd.

Fordi vi har kommet til at vilkåret om «*betydelig innovasjon*» ikke er oppfylt finner vi det ikke hensiktsmessig å gå nærmere inn i en vurdering opp mot andre søknader om utviklingstillatelser som også er basert på konsepter med nedsenkbare produksjonsenheter.

Av samme grunn finner vi heller ikke grunn til å gå nærmere inn på en vurdering av om konseptet kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene næringen står overfor, jamfør laksetildelingsforskriften § 23b.

5. OM VEILEDNINGS- OG OPPLYSNINGSPLIKT

Forvaltningsloven § 17 slår fast at forvaltningen skal påse at saken er «så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.» Bernt og Rasmussen skriver i Frihagens forvaltningsrett at hensikten med denne formuleringen ikke kan være at enhver sak skal utredes maksimalt.

«Det «mulig[e]» må fremkomme etter en avveining av på den ene side hensynet til samfunnet og partenes forventning om korrekte, hensiktsmessige og politisk lojale beslutninger, og på den annen side hensynet til forvaltningens praktiske mulighet for å løse sine oppgaver, og partenes interesse i å få saker avsluttet.»

Videre skriver Bernt og Rasmussen at «[i] søknadssaker som behandles etter lover som uttrykker rettslige vilkår for innvilgelse av søknaden, må det forventes at søkeren selv synliggjør eller dokumenterer at vilkårene er oppfylt».

Videre fremgår det at også «[v]ed søknader som skal avgjøres etter en mer skjønnsmessig vurdering (..) må det nok også som klar hovedregel forvente at parten selv gjør oppmerksom på de forhold som taler til hans fordel.» Forfatterne peker også på adgangen til å be om veiledning om hva som forventes vektlagt i en slik sak.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering må utgangspunktet være at det er søkerne selv som må sørge for å synliggjøre og dokumentere at vilkårene for tildeling av utviklingstillatelser er oppfylt. Direktoratet har ut i fra effektivitetshensyn ikke mulighet til å etterspørre supplerende opplysninger fra søkere dersom vi ikke anser det for sannsynlig at opplysningene kan ha innvirkning på sakens utfall.

Vi kan heller ikke tillate at søknadene blir supplert med opplysninger av en så vesentlig karakter at det i realiteten vil innebære at det søkes om et annet prosjekt. Dette fordi det ved tildeling av utviklingstillatelser gjelder et kjøprinsipp .

De tilfellene hvor vi etterspør ytterligere opplysninger vil altså være hvor vi anser det for å være et behov for å utdype prosjektbeskrivelsen som allerede finnes i søknaden, og hvor vi anser det for å være en mulighet at de ekstra opplysningene kan få betydning for utfallet av behandlingen av søknaden.

Fiskeridirektoratet har kommet til at denne saken er tilstrekkelig opplyst til at vedtak kan fattes.

6. FISKERIDIREKTORATETS VEDTAK

Etter en konkret helhetsvurdering har Fiskeridirektoratet kommet frem til at konseptet i søknaden ikke oppfyller vilkåret om betydelig innovasjon, jmfør laksetildelingsforskriften § 23b, første ledd.

Direktoratet finner det ikke hensiktsmessig å vurdere hvorvidt de øvrige tildelingsvilkårene er oppfylt.

6. KLAGERETT

Vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Se vedlagte orientering (/./).

Med hilsen

Jens Chr. Holm
direktør

Karianne Edtem Thorbjørnsen
fung. seksjonsjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Aqualine AS   Postboks 2200   7412   TRONDHEIM

Kopi til:

Nærings- og fiskeridepartementet   Postboks 8090 Dep   0032   OSLO

Vedlegg

Klageskjema